

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto
Erityisasiantuntija Tarja Krakau

MUISTIO
22.12.2021

LIITE 1

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSTEN, TYÖ- JA ELINKEINOTOIMISTOJEN SEKÄ KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA VUONNA 2022

1. Johdanto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 25 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kehittämis- ja hallintokeskuksen sekä työ- ja elinkeinotoimiston suoritteiden maksullisuudesta ja maksujen suuruudesta on voimassa, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) (jäljempänä myös ”maksuperustelaki”) säädetään. Maksuperustelaissa säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista annetun lain 25 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä myös ”ELY-keskus”) sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen (jäljempänä myös ”Kehäkeskus”) tuottamien suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteiden euromääräisistä arvoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvosto on antanut asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (VNA 1272/2020). Asetus on voimassa vuoden 2021 loppuun.

ELY-keskusten maksupolitiikka

Joulukuussa 2013 ELY-keskusten johtoryhmän hyväksymän ELY-keskusten yhteisen maksupolitiikan mukaisesti ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään pääsääntöisesti omakustannusarvoa vastaava hinta. Omakustannusarvoa alempana perittävien maksujen tulee kattaa vähintään 75 prosenttia suoritteen tuotantokustannuksista. Tavoitteena on keskimääräinen 90 prosentin kustannusvastaavuus, kun otetaan huomioon sekä omakustannusarvon mukaisina hinnoitellut suoritteet että omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan hinnoitellut suoritteet.

Hinnoittelun tulee maksupolitiikan mukaan olla läpinäkyvää. Suoritteista peritään pääsääntöisesti kiinteät hinnat. Kiinteää hintaa käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset eivät oleellisesti poikkea toisistaan. Porrastettua hintaa käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset poikkeavat toisistaan oleellisesti, mutta suoritekohtaisesti määräytyvän hinnan käyttäminen ei ole perusteltua. Suoritekohtaista hinnoittelua (tuntiperusteinen hinnoittelu) käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset poikkeavat toisistaan oleellisesti, eivätkä erityiset tai perustellut syyt edellytä kiinteän tai porrastetun hinnan käyttämistä.

Vuonna 2020 Maksullisen toiminnan kokonaistuotot (8.097.832,87 €) kasvoivat noin 140 000 euroa vuoteen 2019 (7.961.924,40 €) verrattuna. Tuottojen kasvuun oli osasyynä TE-toimistoille ensimmäistä kertaa kirjatut 168 000 euron suuruiset tulot Maa- ja metsätalouden tutkimuskeskuksen (Migri) tilittämästä TE-toimiston osuudesta työlupatuloihin. Vuonna 2019 muutos tuotoissa edellisvuoteen oli merkittävämpi, sillä silloin tuotot vähenivät noin 830 000 euroa edelliseen verrattuna, mihin oli pääsyyntä liikennelupa-asioiden siirto liikenteen valvontavirastoon Trafiin 1.7.2018 alkaen.

Pääosa ELY-keskusten tuotoista vuosina 2019 ja 2020 on muodostunut maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista, joiden määrä vuonna 2019 oli noin 7,9 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 noin 8 miljoonaa euroa. Maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat vuonna 2019 noin 19 000 euroa ja vuonna 2020 noin 16 000 euroa. Erityislakien perusteella määrättävistä maksuista ja hinnoiteltavista suoritteista ei ole vuosien 2019 ja 2020 aikana kertynyt tuottoja. Tuottojen vähäisyyden vuoksi liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista ja erityislakien perusteella määrättävistä maksuista ei ole laadittu kustannusvastaavuuslaskelmia.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot vastuualueittain 2018–2020				
Tuotot vastuualueittain	2018	2019	2020	Muutos % vv. 2019–2020
E-vastuualue, yhteiset ja TE-toimisto*	230 479	264 458	347 550	31 %
L-vastuualue	5 213 325	4 243 581	4 439 470	5 %
Y-vastuualue	3 331 276	3 434 954	3 294 833	-4 %
Yhteensä	8 775 080	7 942 992	8 081 853	2 %

* sisältää Migri-tuloja 168 315 euroa vuonna 2020

ELY-keskusten E-vastuualueiden ja yhteisten toimintayksiköiden tuotot on yhdistetty. ELY-keskusten tuotoista vuosina 2019 ja 2020 suurin osa (53 prosenttia ja 55 prosenttia) on saatu liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen maksuista.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteuma	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 varsinainen talousarvio
Julkisoikeudelliset suoritteet				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	8 775	7 943	8 082	8 000
- maksullisen toiminnan muut tuotot	-32	-32	-49	-
Tuotot yhteensä	8 743	7 911	8 033	8 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset				
- erilliskustannukset	6 129	5 553	5 614	6 000
- osuus yhteiskustannuksista	1 756	1 733	1 602	2 000
Kustannukset yhteensä	7 885	7 286	7 216	8 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	858	626	817	-
Kustannusvastaavuus, %	111	109	111	100

Kustannusvastaavuudet vaihtelivat ELY-keskuksittain. Vuonna 2019 julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 109 prosenttia kustannusvastaavuuden vaihdella 5 ja 146 prosentin välillä. Vuonna 2020 kustannusvastaavuus oli 111 % kustannusvastaavuuden vaihdella 0 ja 169 prosentin välillä. Korotusvaraa ei tämän mukaan olisi, koska julkisoikeudellisten suoritteiden maksujen tulisi olla omakustannusarvoisia.

Pienimmät kustannusvastaavuusprosentit ovat Satakunnan ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa, joissa on vain E-vastuualue ja maksullinen toiminta on hyvin vähäistä. Suurimmat kustannusvastaavuusprosentit selittyvät edelleen osittain sillä, että ELY-keskuksissa työaika on jäänyt kirjaamatta maksullisen toiminnan suoritteille. ELY-keskus ja KEHA-keskus parantavat vuoden kuluessa menettelyjä ja työkaluja, joilla tilannetta voidaan seurata nykyistä paremmin ja menot (ml. työaika) tulee kirjattua oikeille seuranta-kohteille. Tuntikirjausten oikeellisuuteen kiinnitetyn huomion myötä laskelmat onkin saatu useissa ELY-keskuksissa tuottamaan täsmällisempiä tietoja ja vuonna 2020 tuntikirjausten kohdentamisessa näkyi positiivista kehitystä vuoteen 2019 verrattuna. Kustannusvastaavuusprosentin muutos edellisvuoteen oli valtakunnan tasolla 2 prosenttiyksikköä (111 % v. 2020 ja 109 % v. 2019), joten kokonaisuutena katsoen valtakunnallisessa kustannusvastaavuudessa ei tapahtunut merkittävää muutosta vuoteen 2019 verrattuna.

ELY-keskusten suoritteiden kustannustason arvioidaan säilyvän pääosin nykyisellä tasollaan myös vuoden 2022 aikana. Vuoden 2022 talousarvioon tuotoiksi on arvioitu 8,5 miljoonaa euroa, mikä on noin puoli miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvana vuonna. Edellä todetun perusteella ja kun otetaan huomioon lisäksi se, että ELY-keskusten maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet tulisi tuottaa omakustannusarvoon ja osa suoritteista alennettuun omakustannusarvoon, ELY-keskusten julkisoikeudellisissa suoritteissa ei ole yleistä korotusvaraa. Suoritteista saatavat maksut kattavat suoritteiden tuotantokustannukset.

2. Ehdotetun asetuksen sisältö

Ehdotettu asetus vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa maksuasetusta (1272/2021). Omakustannusarvoa alempana perittävissä asetuksen 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa ei enää mainittaisi vesiliikennelain (782/2019) 101 §:ssä tarkoitettua kielteistä päätöstä, koska ELY-keskukset eivät tällaisia maksuja enää määrää. Muutoin muutoksia tulisi lähinnä asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Maksuasetuksen liitteeseen kohtaan A Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteet ehdotetaan lisättäväksi uusi maksullinen suorite, joka koskee sataman jätehuolto-suunnitelman hyväksymistä. Mainittu uusi suorite perustuu merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 13 luvun 1 §:ään. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan laissa tarkoitettuista viranomaissuoritteista ja viranomaisen tarkastustoimenpiteistä perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa ja sen nojalla. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 9 luvun 6 §:n mukaan kuuluvista viranomaistehtävistä voidaan periä maksu, jonka perusteen on vastattava valtion maksuperustelaisissa säädettyjä perusteita.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:ssä säädetään sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä. Laissa säädetyn mukaisesti sataman jätehuoltosuunnitelma, josta säädetään mainitun lain 9 luvun 5 §:ssä, on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Huvivenesatamien ja laissa tarkemmin määriteltyjen kalastussatamien jätehuoltosuunnitelmat arvioi ja hyväksyy kuitenkin sen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat kauppamerenkulun satamia ja kalastussatamia, joihin vuosittain puretaan vähintään 20 000 kilogrammaa saalista, sekä muun muassa yhteysalusten käyttämät lauttapaikat.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan sataman pitäjän on päivitettävä ja esitettävä jätehuoltosuunnitelma 1 momentin mukaan toimivaltaisen viranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi vähintään viiden vuoden välein. Suunnitelma on lisäksi päivitettävä ja esitettävä toimivaltaisen viranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi, jos sataman toiminta tai satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jätehuoltosuunnitelmia tulisi siis hyväksyttäväksi viiden vuoden välein, elleivät muutokset aiheuta suunnitelman päivitystarvetta ja hyväksymistä lyhyemmällä aikavälillä.

Satamien heterogeenisyyden vuoksi eri satamien jätehuoltosuunnitelmien sisältö ja laajuus vaihtelevat. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kokemuksen mukaan yhden sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen vaatii jätehuoltosuunnitelmaan ja sataman jätehuoltoon perehtymisen lisäksi täydennyspyyntöihin vastaamista, asianhallintaan liittyviä tehtäviä ja kuulemista, joten tehtävään kuuluu aina vähintään 10 tuntia. Siten ehdotettu maksu perustuisi kiinteään veloitukseen ensimmäiseltä 10 työtunnilta ja, mikäli työaika kuluu yli 10 tuntia, veloitettaisiin tuntihinta kaikilta menetellyyn kuluneilta tunneilta.

Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteista poistettaisiin yleiskaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi määrätyn rakennus- ja toimenpidekiellon jatkamista koskeva maksu. ELY-keskuksilla ei ole alueidenkäytön tehtävissä enää lainkaan maksullisia suoritteita.

Vesiliikennelain (782/2019) 101 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai rajoitusta koskevat päätökset ovat siirtyneet 1.6.2020 voimaan tulleen vesiliikennelain uudistuksen myötä liikenne- ja viestintäviraston päätettäväksi. Siten näistä suoritteista säätäminen maksuasetuksessa on tarpeetonta ja suoritteet poistettaisiin maksuasetuksen liitteestä.

Maksuasetuksen liitteeseen kohtaan B Tienpidon suoritteet ja muut liikenteen suoritteet tehtäisiin muutamia pienehköjä muutoksia, kuten pieniä muutoksia liikennemerkkejä koskevien lupien maksusta vapautumisen perusteeseen. Tienpidon suoritteiden osiassa tarkennettaisiin myös maantielain ja liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (572/2018) 42 §:ssä tarkoitettuja lupa-asioita koskevia sanamuotoja maksutaulukon selkeyttämiseksi ja käytännön epäselvyyksien poistamiseksi. Muutosehdotusten vaikutukset kustannusvastaavuuteen on arvioitu pieniksi. Muutoksia on kuvattu tarkemmin jäljempänä, kun käydään läpi muutosten yksityiskohtaisia perusteluita.

Maksuasetuksen liitteen kohtaan D Muut suoritteet lisättäisiin uusi maksu, joka koskee eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksesta perittävää maksua. Maksu perustuu 15.3.2017 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetukset). Uusintatarkastuksen maksullisuudesta säädetään valvonta-asetuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohdassa. Artiklassa 79 säädetään pakollisista maksuista, jotka toimivaltaisen viranomaisen on perittävä toimijalta.

Hallituksen esityksen HE 101/2021 vp laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä 22 §:ssä säädettäisiin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten tehtäväksi eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonnan. Lakiehdotuksen 40 §:ssä säädettäisiin viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista viittamalla virallista valvontaa koskevan asetuksen VI lukuun sekä valtion maksuperustelakiin. Hallituksen esityksen 40 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan muun ohessa, että ”Valvonta-asetuksen 79 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten on perittävä valvontaa varten maksuja kustannusvastaavasti ja artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan viranomaisen on perittävä maksu muun muassa säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvista ylimääräisistä valvontatoimista, ns. uusintatarkastuksista. Tarkastuksen perusteella annetun hallintolain mukaisen kehotuksen sekä pakkokeinona annetun määräyksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi tehdystä uusintatarkastuksesta olisi aina perittävä maksu.” Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2022.

Asetuksen voimaantulo ja voimassaoloaika

Voimassa oleva maksuasetus annettiin vuodeksi. Vuoden pituista voimassaoloaikaa asetukselle pidetään tarkoituksenmukaisena siitä syystä, että asetukseen tulee sen laajuudesta johtuen usein päivitystarpeita. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että asetukset olisi voimassa vuoden 2022 loppuun asti. Tarvittaessa asetukseen voidaan tehdä muutoksia myös sen voimassa ollessa, jos se on tarpeen esimerkiksi uuden lainsäädännön perusteella.

Ehdotetaan, että valtioneuvosto antaa asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 seuraavasti:

1 § Soveltamisala

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa maksuasetusta vastaavasti asetuksen soveltamisalasta. Ehdotettua asetusta sovellettaisiin ELY-keskusten, KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen suoritteisiin, ellei niistä ole toisin säädetty tai määrätty. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) annetun lain 6 §:n mukaan henkilöasiakkaalle tarjottavat julkiset työvoima- ja yrityspalvelut ovat maksuttomia ja työnantajalle tarjottavat julkiset työvoima- ja yrityspalvelut ovat maksuttomia lukuun ottamatta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 7 §:ssä tarkoitettua yhteishankintakoulutusta. Yrityksille tarjottavat 8 luvun 5 §:ssä tarkoitettut yritystoiminnan kehittämisspalvelut ovat maksullisia. Näitä palveluja koskevista maksuista säädetään erikseen valtioneuvoston asetuksella julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (1073/2012).

2 § Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälä vastaisi voimassa olevaa maksuasetusta. Siinä säädettäisiin maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista, joita perittäisiin asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksutaulukon maksut perustuvat valtion maksuperustelain 6 §:ään. ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään lähtökohtaisesti maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukainen suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvan kokonaiskustannuksen (omakustannusarvo) mukainen maksu. Maksuperustelain 6 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus. ELY-keskusten maksupolitiikan linjausten mukaisesti julkisoikeudellisista suoritteista peritään pääsääntöisesti omakustannusarvoa vastaava maksu, ja maksut ovat pääsääntöisesti kiinteitä. Eräistä ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään omakustannusarvoa alempi maksu. Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen on muun muassa sosiaaliin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon tai ympäristönsuojeluun liittyvä perusteltu syy.

3 § Omakustannusarvoa alemmina perittävät maksut

Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevaa maksuasetusta. Pykälässä säädettäisiin maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetuista omakustannusarvoa alemmina perittävistä suoritteista, joita vastaavia maksuja perittäisiin ELY-keskusten suoritteista. Omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittävien suoritemaksujen tulee ELY-keskusten yhteisen maksupolitiikan mukaisesti kattaa 75 prosenttia omakustannusarvosta.

Pykälän 1 kohdan mukaan ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset seuraavat suoritteet hinnoitellaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan. Ympäristönsuojeluun liittyvästä perustellusta syystä omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan peritään seuraavat suoritemaksut: a) melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittely; b) poikkeuksellisesta tilanteesta tehtävän ilmoituksen käsittely; c) pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittely ja valvontatoimet, ilmoituksen perusteella tehdyn päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Ympäristönsuojelulain 205 §:ssä säädetään ympäristönsuojelulain

mukaisista maksuista. Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitettun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 136 §:n 1 momentin mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista. Ympäristönsuojelulain 136 §:n 2 momentin mukaan valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava noudattaen, mitä ympäristölupapäätöksen tiedoksiannosta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta säädetään ympäristönsuojelulain 85 §:ssä. Ympäristönsuojelulain 136 §:n 3 momentin mukaan ilmoituksesta ja sen johdosta tehtävästä päätöksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös pilaantuneen maa-aineksen käsittelystä ja eristämisestä, puhdistamisen teknisistä vaatimuksista sekä tarkkailusta ja valvonnasta.

Lisäksi omakustannusarvoa alemman arvon mukaan hinnoiteltaisiin kohdan d) mukaan ympäristöluvassa asetettujen velvoitteiden tarkkailusuunnitelman ja sen muutoksen hyväksyminen; e) ympäristönsuojelulain 205 §:ssä tarkoitettut suoritteet, jos toiminnan harjoittaja on ympäristönsuojelulain 206 §:n 2 momentissa tarkoitettu mikroyritys tai luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa; sekä f) tiedon merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Pykälän 2 kohdan mukaan muut kuin tutkimus- ja opetustarkoitukseen luonnonsuojelun edistämiseksi luonnonsuojelulain nojalla tehtävät poikkeukset luonnonsuojeluohjelman toimenpiderajoituksesta, poikkeukset luontotyypin muuttamiskiellosta, poikkeukset erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskiellosta, poikkeukset eliölajien rauhoittamissäännöksistä, luvat rauhoitetun lajin maahantuontiin, maastavientiin, myymiseen, vaihtamiseen tai myytäväksi tai vaihdettavaksi tarjoamiseen samoin kuin muu luonnonsuojelulain nojalla myönnettävä lupa olisivat maksullisia omakustannusarvoa alemmaksi lasketun hinnan mukaan. Sen sijaan luonnonsuojelulain nojalla tutkimus- ja opetustarkoituksiin luonnonsuojelun edistämiseksi tehtävät päätökset ovat maksuttomia riippumatta siitä, mikä päätös (lupa, poikkeus) on kyseessä.

Pykälän 3 kohdan mukaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin a) jätelaissa (646/2011) tarkoitettut päätökset jätehuoltorekisteriin ja tuottajarekisteriin hyväksymisestä. Tällä tarkoitetaan 96, 97, 103 ja 106 §:n mukaisia päätöksiä jätehuolto-rekisteriin ja tuottajarekisteriin hyväksymisestä ja näiden päätösten muuttamisesta; b) tuottajavastuista jätehuoltoa koskevien seurantatietojen käsittely ja c) jätelain 144 §:ssä tarkoitettut valvontasuoritteet, jos toiminnan harjoittaja on ympäristönsuojelulain 206

§:ssä tarkoitettu mikroyritys tai luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Kohta c perustuu jätelain 144 a §:ään, jonka mukaan sen estämättä, mitä 144 §:ssä säädetään, luonnolliselta henkilöltä, joka ei harjoita taloudellista toimintaa sekä ympäristönsuojelulain 206 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettulta mikroyritykseltä perittävien tämän lain 144 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen maksujen on oltava kohtuulliset ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne. Omakustannusarvoa alemman valvonnan toimenpiteiden hinnoittelu olisi yhtenäinen ympäristönsuojelulain ja jätelain osalta.

Pykälän 4 kohdan mukaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin liitetaulukon mukainen maksu ympäristönsuojelullisista syistä seuraavista muista ympäristösuoritteista: a) vesilain (587/2011) mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksyminen; b) patoturvallisuuslain (494/2009) mukainen padon luokittelupäätös sekä vahingonvaaraselvityksen ja turvallisuustarkkailuohjelman hyväksyminen, jollei padon omistajana ole valtio; c) maastoliikennelain (1710/1995) 8 §:ssä tarkoitettu kielteinen päätös koskien alueellista kieltoa ja rajoitusta; d) rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 10 a §:n mukainen poikkeamista koskeva päätös.

Kohdan 5 mukaan seuraavista liikennesuoritteista peritään omakustannusarvoa alempi hinta; a) Lupa suorittaa tiealueella muita kuin viestintä- ja sähköjohtojen, maakaasu- ja kaukolämpöputkien tai vesi- ja viemärijohtojen sijoittamiseen liittyviä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä tarkoitettuja töitä on suoriteryhmä, joissa valtaosa hallinnon asiakkaista on luonnollisia henkilöitä vailla taloudelliseen toimintaan liittyvää tarkoitusta. Tiealueella tapahtuvien töiden tekemiseen tarvittavasta luvasta perittäisiin omakustannusarvon mukainen suoritemaksu silloin, kun lupa koskisi maakaasu- ja kaukolämpöputkien tai vesi- ja viemärijohtojen sijoittamista tiealueelle, koska johtoja ja putkia koskevat luvat ovat poikkeuksetta taloudellisen toiminnan harjoittamista varten myönnettyjä, eikä omakustannusarvoa alempana perittäville maksulle ole valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentissa säädettyä perusteltua syytä.

Omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin lisäksi luvat tiealueella tapahtuvien töiden tekemiseen sekä b) lupa asettaa maantielle pysyväisluontoinen liikenteen ohjauslaite; c) liittymälupa; ja d) kielteinen lupapäätös liikennettä koskevassa asiassa. Tämän mukaan omakustannusarvoa alempana voidaan periä kielteinen lupapäätös tienpitoa koskevassa asiassa. Tienpidon suoritteiden joukossa on merkittävässä määrin luonnollisten henkilöiden hakemia suoritteita, jotka eivät liity taloudelliseen toimintaan.

Kohdan 6 mukaan seuraavista kalastuslain (379/2015) mukaisista suoritteista perittäisiin maksu omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan: kalastuslain 53 §:n nojalla tehty kalastuksen rajoittamista koskeva päätös; b) kalastuslain 54 §:ssä tarkoitettu päätös yleiskalastusoikeuksien rajoittamisesta; c) kalastuslain 57 §:ssä tarkoitettu päätös pyyntimittojen poikkeamista koskevassa asiassa; d) kalastuslain 67 §:ssä tarkoitettu päätös kalaväylän määräämisestä koskevassa asiassa; e) kalastuslain 71 §:ssä tarkoitettu päätös kalastuksen kieltämisestä padon läheisyydessä.

Kohdan 7 alakohdan a mukaan tehokkaan muutoksenhakumahdollisuuden varmistamiseksi (oikeudenhoidosta johtuva perusteltu syy) maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 51 §:ssä tarkoitettu päätös ja riistavahinkolain (105/2009) 33 ja 41 §:ssä tarkoitettua kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä peritään omakustannusarvoa alempi maksu. Myös oikaisuvaatimuksesta tehdystä tutkimatta jättämisestä koskevasta päätöksestä peritään omakustannusarvoa alempi asetuksen liitteenä olevan suoritemaksutaulukon mukainen maksu. Jos päätöstä muutetaan oikaisua vaativan eduksi, maksua ei peritä lainkaan.

Kohdan 7 alakohdan b mukaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (986/2011) tarkoitettua ennakkotiedon antamisesta perittäisiin omakustannusarvoa alempi maksu. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 97 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskus voi antaa tuen saajalle pyynnöstä sitovan ennakkotiedon siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide tuen maksamisen keskeyttäminen, takaisinperinnän tai valtionlainan määräämisen irtisanottavaksi. Ennakkotiedon antamisen omakustannushintaa alempi maksu perustuisi niin ikään oikeusturvan varmistamiseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtion maksuperustelain 8 §:n nojalla niistä perusteista, joiden mukaan 1 momentissa mainituista suoritteista perittäisiin maksu omakustannusarvoa alempana. Maksuperustelain 8 §:n 3 momentin mukaan asetuksella säädetään myös 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista sekä mistä päätöksestä, millä 6 §:n 3 tai 4 momentissa sanotulla perusteella ja miten maksun suuruus voidaan määrätä päätöksen omakustannusarvosta poiketen. Edelleen mainitussa momentissa säädettäisiin, että 1 momentin 1–4 ja 6 kohdissa tarkoitettujen suoritteiden osalta maksut peritään omakustannusarvoa alempana ympäristönsuojelullisesta syystä, 5 kohdassa tarkoitettujen suoritteiden osalta muusta perustellusta syystä ja 7 kohdassa tarkoitettujen suoritteiden osalta oikeudenhoitoon liittyvästä syystä. Perusteet ovat samat kuin edellisenkin maksuasetuksen aikana.

4 § Muut suoritteet

Maksuasetuksen 4 §:ssä (muut suoritteet) säädettäisiin suoritteista, jotka hinnoitellaan liiketaloudellisesti. Liiketaloudellisesti hinnoiteltavia ovat lähtökohtaisesti ELY-keskusten, TE-toimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen suoritteet, joiden tuottamista ei voida pitää niiden lakisääteisenä tehtävänä tai jota varten niille ei ole valtion talousarvioissa budjetoitu varoja. Jos ELY-keskus, kehittämis- ja hallintokeskus tai TE-toimisto tuottaa liiketaloudellisia suoritteita muutoin kuin säädösperusteisesti toiselle valtionhallinnon virastolle, suoritteen tuottamisesta veloitetään pääsääntöisesti suoritteen tuottamisesta aiheutuneet kustannukset (omakustannusarvon mukainen hinta).

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan liiketaloudellisesti toimeksiantoon perustuvat lausunnot ja palvelut valtionhallinnon ulkopuolisille, jotka eivät välittömästi tue hallinnon maksutonta toimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi liikeyritysten pyytämät asiantuntijalausunnot tai suunnittelutyö, jota ei tehdä julkisoikeudellisen suoritteen tuottamiseksi. Momentin 2 kohdan mukaan liiketaloudellisesti hinnoiteltavaa olisi asiakirjo-

jen kopiointi, muu jäljentäminen ja lähettäminen, lukuun ottamatta 3 momentissa tarkoitettuja kopioita ja tulosteita. Momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskusten, TE-toimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen toimitilojen käyttö olisi valtionhallinnon ulkopuolisille maksullista ja hinnoiteltaisiin käyttöön liittyvine kuluineen (siivous, toimituspalvelut) liiketaloudellisin perustein. Momentin 4–7 kohtien mukaan kirjasto- ja tietopalvelut, julkaisut, tallenteet ja muut vastaavat tavarat ja teoskappaleet sekä hallinnossa tuotettujen menetelmien, tietojärjestelmien ja vastaavien myynti ja käyttöoikeuksien ja muiden oikeuksien luovuttaminen sekä käyttö- ja tukipalvelut hinnoiteltaisiin niin ikään liiketaloudellisin perustein. Tämä luettelo ei olisi tyhjentävä. Kohdan 8 mukaan myös muut vastaavat suoritteet hinnoiteltaisiin liiketaloudellisin perustein. Yhteistä näille suoritteille on se, että niiden tuottaminen ei kuulu ELY-keskusten, kehittämis- ja hallintokeskuksen tai TE-toimiston lakisääteisiin tehtäviin tai ne eivät välittömästi liity näiden virastojen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Pykälän 2 momentin mukaan tietojen ja julkaisujen kansainvälisestä luovutuksesta sekä tietojen kansallisesta luovutuksesta tutkimus- tai opetustarkoituksiin ei peritä maksua, jos maksuttomuus perustuu vastavuoroisuuteen tai yleiseen kansainväliseen tai kansalliseen käytäntöön ja käyttö on keskuksen määrittelemien käyttöehtojen mukaista.

Pykälän 3 momentin mukaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 2 momentissa tarkoitettua tiedon esille hakemisesta sekä saman lain 34 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävistä maksuista päättää kehittämis- ja hallintokeskus ottaen huomioon, mitä mainitussa 34 §:ssä säädetään. Tiedon hakeminen on maksullista silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei julkisuuslain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen tämän lain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnusteen avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla. Kehittämis- ja hallintokeskus ottaa maksuista päättäessään huomioon, mitä julkisuuslain 34 §:ssä säädetään.

5 § Eräitä julkisoikeudellisen maksun perintää koskevia säännöksiä

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa maksuasetusta vastaavasti eräistä julkisoikeudellisen maksun perintää koskevista säännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan peruutetusta tai täydentämättä jätetystä hakemuksesta perittäisiin tehtyä työmäärää vastaava osuus maksutaulukon mukaisesta maksusta.

Pykälän 2 momentin mukaan myönteisestä ja kielteisestä päätöksestä perittäisiin samansuuruinen maksu, jollei liitteenä olevassa maksutaulukossa toisin säädettäisi.

Pykälän 3 momentin mukaan tuomioistuimen muutoksenhaun johdosta uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian käsittelymaksusta vähennettäisiin, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta päätöksestä on peritty.

Maksutaulukkoon esitetyt muutokset

Maksuasetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon esitettäisiin joitakin muutoksia voimassa olevaan maksuasetukseen ja -taulukkoon verrattuna.

Taulukkoon tehtäisiin lisäksi muutamia teknisiä korjauksia ja informatiivisia täsmennyksiä.

Kohta A Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteet

Maksuasetuksen liitteeseen kohtaan A Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteet ehdotetaan lisättäväksi uusi maksullinen suorite, joka koskee sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymistä. Uusi suorite perustuu merenkulun ympäristönsuojelulain 13 luvun 1 §:ään, jonka mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 9 luvun 6 §:n mukaisista viranomaistehtävistä voidaan periä maksu. Maksun perusteen on vastattava valtion maksuperustelaisissa säädettyjä perusteita.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:ssä säädetään sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä. Laissa säädetyn mukaisesti sataman jätehuoltosuunnitelma, josta säädetään mainitun lain 9 luvun 5 §:ssä, on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka toimialueella satama sijaitsee. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat kauppamerenkulun satamia ja kalastussatamia, joihin vuosittain purettavan saaliin määrä on vähintään 20 000 kilogrammaa, sekä muun muassa yhteysalusten käyttämät lauttapaikat. Huvivenesatamien ja pienten kalastussatamien jätehuoltosuunnitelmat arvioi ja hyväksyy sen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilla on jo aiemmin ollut mahdollisuus periä maksu huvivenesataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan sataman pitäjän on päivitettävä ja esitettävä jätehuoltosuunnitelma 1 momentin mukaan toimivaltaisen viranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi vähintään viiden vuoden välein. Suunnitelma on lisäksi päivitettävä ja esitettävä toimivaltaisen viranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi, jos sataman toiminta tai satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jätehuoltosuunnitelmia tulisi siis hyväksyttäväksi viiden vuoden välein, elleivät muutokset aiheuta suunnitelman päivitystarvetta ja hyväksymistä lyhyemmällä aikavälillä.

Satamien heterogeenisyyden vuoksi eri satamien jätehuoltosuunnitelmien sisältö ja laajuus vaihtelevat. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kokemuksen mukaan yhden sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen vaatii kuitenkin jätehuoltosuunnitelmaan ja sataman jätehuoltoon perehtymisen lisäksi täydennyspyyntöihin vastaamista, asianhallintaan liittyviä tehtäviä ja kuulemista, joten tehtävään kuuluu aina vähintään 10 tuntia. Siten ehdotettu maksu perustuisi kiinteään 700 euron perusmaksuun, joka käsittäisi enintään 10 työtuntia. Jos työmäärä olisi enemmän kuin kymmenen tuntia, perittäisiin maksuna 70 euroa jokaiselta tunnilta.

Vähimmäismaksu, joka vastaa 10 tunnin työtä, on yhtenevä ns. meluilmoitusten käsittelyn kanssa (*Melua tai ääriää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittely*). Tuntiveloitus puolestaan perustuu vuoden 2020 maksuasetuksen kohtaan D, muut suoritteet, jonka mukaan muun muassa perintökaaren (40/1965) 25 luvun 8 §:ssä tarkoitettua lausunnosta ja vesilain (587/2011) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiseen lupaan liittyvien kalataloudellisten tarkkailu- ja toimenpidevelvoitteiden toteuttamissuunnitelmien hyväksymisestä veloitetaan 70 euroa tunnilta. Ensimmäiseltä 10 tunnilta veloitettava 700 euron taksa perustuu 70 euron tuntitaksaan. Koska kysymyksessä olisi uusi maksu, maksun määrää ja sen oikeasuhtaisuutta tarkasteltaisiin uudelleen, kun maksukäytännöstä kertyy kokemusta.

Lisäksi ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteista poistettaisiin yleiskaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi määrätyn rakennus- ja toimenpidekiellon jatkamista koskeva 155 euron suuruinen maksu. Yleiskaavan laatimiseksi tai muuttamiseksi määrätyn rakennus- ja toimenpidekiellon jatkaminen on 1.5.2017 voimaan tulleella maankäyttö- ja rakennuslain muutoksella (230/2017) siirtynyt kunnan päätettäväksi.

Vesiliikennelain (782/2019) 101 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai rajoitusta koskevat päätökset ovat siirtyneet 1.6.2020 voimaan tulleen vesiliikennelain uudistuksen myötä liikenne- ja viestintäviraston päätettäväksi. Siten näistä suoritteista säätäminen maksuasetuksessa on tarpeetonta ja myös nämä suoritteet poistettaisiin maksuasetuksen liitteestä.

Kohta B Tienpidon suoritteet ja muut liikenteen suoritteet

Asetuksen liitteestä ehdotetaan poistettavaksi liikennejärjestelmästä ja maantiestä annetun lain 42 §:ssä tarkoitettuihin lupiin kuuluva 200 euron lupamaksu, joka koskee yhden vesihuoltoputken alitusta, jos alitusta haetaan muun kuin elinkeinotoiminnan harjoittamisen tarkoituksessa (*kotitalous*). Kotitalouksille tarkoitettu alennettu maksuluokka on aiheuttanut käytännössä tulkintaepäselvyyksiä. Esimerkiksi luvan hakijana on voinut olla kunta, vesiosuuskunta tai yritys Y-tunnuksella (verkonhaltijaksi), mutta laskun maksajaksi onkin merkattu yksityishenkilö (jonka kiinteistölle alitus tehdään), jolloin lupa on saatu 410 euron sijaan 200 eurolla. Myös päin vastainen tilanne on ollut mahdollista. Hakijana on voinut olla yksityinen henkilö (verkonhaltijaksi), mutta laskun maksaakin taho, jolla on Y-tunnus ja näin ollen lupamaksuna on maksajaksi merkatun tahon mukaan merkattu 410 euroa. Jatkossa maksu kotitaloudelle määräytyisi 410 euron maksuluokan perusteella yhdenmukaisesti muiden hakijoiden kanssa.

Asetuksen maksuliitteen kohdasta *Lupa tilapäiseen liikennemerkkijärjestelyyn* ehdotetaan poistettavaksi ilmaiset paikallinen, alueellinen ja laaja tapahtuma kohdista, joissa lupamaksu on porrastettu liikennemerkkien lukumäärän perusteella kolmeen luokkaan. Tapahtuman koolla ei ole väliä lupamaksun suuruuteen, vaan lupamaksun suuruuden ratkaisee yksinomaan liikennemerkkien lukumäärä. Lisäksi ehdotetaan muutosta, että maksu voitaisiin jättää perimättä liikenneturvallisuussyistä riippumatta merkkien määrästä, jos päätös sisältäisi vain nopeusrajoitusmerkkejä. Voimassa olevassa asetuksessa lupamaksu on voitu jättää perimättä liikenneturvallisuussyiden perusteella, jos merkkien määrä on ollut 1-6 kappaletta.

Yhteisrakentamista koskevaan liitteen otsikkokohtaan ehdotetaan tehtäväksi tekstitar- kennus. Lause ”Lupamaksua ei peritä, jos viestintä-, sähkö-, maakaasu-, kaukolämpö- tai vesihuoltohanke liittyy Väyläviraston tai ELY-keskuksen tiehankkeeseen.” ehdote- taan korvattavaksi lauseella ”Lupamaksua ei peritä, jos viestintä-, sähkö-, maakaasu-, kaukolämpö- tai vesihuoltohanke liittyy Väyläviraston tai ELY-keskuksen tiehankkee- seen ja kaapeli siirretään hankkeen vuoksi.” Muutoksella halutaan korostaa sitä, että lupa on ilmainen hankkeen yhteydessä vain silloin, kun kaapeli siirretään hankkeen vuoksi. Lupa ei sen sijaan ole ilmainen silloin, kun kaapeli asennetaan samaan aikaan hankkeen kanssa, vaan tällöin sovelletaan yhteisrakentamisen 50 %:n lupamaksua.

Asetuksen liitteestä ehdotetaan poistettavaksi kokonaan kohta *Lupa maanteiden eri- koiskäyttöön*. Tällaisia lupia ei enää myönnetä. Aiemmin tätä kohtaa käytettiin tela-ajoneuvojen osalta luvitukseen maanteiden käyttöön. Nykyisin tela-ajoneuvojen maantei- den käyttöluvut hoidetaan erikoiskuljetusluvilla, joista säädetään tieliikennelain (729/2018) 191 §:ssä.

Asetuksen liitteen otsikko *Erikoiskuljetusluvat, kun ylitetään vähintään yksi ajoneuvo- jen käytöstä tiellä annetun asetuksen (1257/1992) 20, 21, 23, 27 ja 30 b – 30 e §:n massa-arvot* ehdotetaan korvattavaksi otsikolla *Erikoiskuljetusluvat ajoneuvoille tiellä yleisesti sallittujen massa-arvojen ylittyessä*. Mainittu kohta halutaan muuttaa yksinker- taisempaan muotoon ja poistaa siitä viittaukset pykäliin, mikä helpottaisi maksuasetuk- sen soveltamista. Jatkossa muutosta asetukseen ja sen liitetaulukoon ei olisi tarpeen tehdä, joka kerta, kun lain pykälät muuttuvat. Muutoksen jälkeen otsikko vastaisi myös kirjoitusasultaan sitä muotoa, jota on käytetty muissakin saman asiakohdan teksteissä. Tiellä yleisesti sallitut massa-arvot ovat tarkistettavissa tieliikennelaista.

Kohta C Kalataloustehtävien suoritteet

Maksutaulukon kohtaan C ei ehdoteta muutoksia. Maksutaulukon osiot C, kalatalous- tehtävien suoritteet olisivat voimassa olevan maksuasetuksen mukaiset.

Kohta D Muut suoritteet

Maksutaulukon kohtaan D Muut suoritteet lisättäisiin uusi maksu, joka koskee eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksesta perittävää maksua. Maksu perustuu EU:n virallista valvontaa koskevaan asetukseen, jonka 79 artiklassa säädetään pakollisista maksuista. Artiklan 2 kohdan c alakohdassa on säädetty uusinta- tarkastuksen maksullisuudesta.

ELY-keskusten uusintatarkastuksen maksun olisi tarkoituksenmukaista olla samansuu- ruinen kuin kunnaneläinlääkärien maksuasetuksessa eläintautilain ja sivutuotelain uu- sintatarkastuksesta säädetty maksu. Kunnaneläinlääkäriin maksullisista suoritteista an- netun asetuksen (335/2021) mukaan eläintautilain 96 §:n 2 momentin ja eläimistä saa- tavista sivutuotteista annetun lain 59 §:n 3 momentin mukaan uusintatarkastuksista pe- ritään 150 euron maksu. Eläintautilaissa, sivutuotelaissa ja eläinten tunnistamisesta ja

rekisteröinnistä annettavissa laeissa on kyse eläintautien leviämisen estäminen sekä ihmisten ja eläinten terveys. Valvonnan suorittaminen vaatii yhtä paljon osaamista ja aikaa, joten samansuuruinen maksu on perusteltua riippumatta siitä, tekeekö valvonnan ELY-keskus vai kunnaneläinlääkäri. Uusintatarkastustapaukset voivat kuitenkin poiketa toisistaan vaativuudeltaan. Koska kysymyksessä olisi uusi maksu, maksun määrää ja sen oikeasuhtaisuutta tarkasteltaisiin uudelleen, kun maksukäytännöstä kertyy kokemusta.

Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan 1.1.2022 ja olisi voimassa 31.12.2022 asti.

3 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä ELY-keskuksia ohjaavien ja säädösmuutoksista vastanneiden ministeriöiden kanssa, joiden hallinnonalan maksullista toimintaa on ELY-keskuksissa (liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö) sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja ELY-keskusten sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa.

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot ELY-keskuksia ohjaavilta ministeriöiltä (LVM, YM, MMM), valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Väylävirastolta, ELY-keskuksilta, TE-toimistoilta sekä KEHA-keskukselta. Lausunnon antoivat Valtiovarainministeriö, Hämeen ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus, KEHA-keskus sekä Ruokavirasto. Maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö sekä Väylävirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Maksujen kustannusvastaavuus

Valtiovarainministeriö kiinnitti huomiota maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen, jota se piti yleisesti hyvänä. Ministeriö totesi kuitenkin, ettei eri suoritteiden ja suoriteryhmiä omakustannearvoisen hinnoittelun toteutumista pystytä arvioimaan maksuperustelain 6 §:n edellyttämällä tavalla, sillä selvityksiä suoriteryhmittäisestä kustannusvastaavuudesta ei sisältynyt lausuntopyyntöön. Valtiovarainministeriö kehotti jatkossa esittämään asetuksen liitemuistiossa suoriteryhmäkohtaiset arviot kustannusvastaavuudesta.

Pirkanmaan ELY esitti, että eräitä ympäristönsuojelun valvontamaksuja korotettaisiin, koska toimista perittävät maksut eivät enää vastaa tehtävien tosiasiallisia kustannuksia.

KEHA kirjanpitoyksikössä (ELY, TET, KEHA) ollaan ensi vuonna ottamassa käyttöön Valtiokonttorin yhteinen kustannuslaskentamalli. Vuoden 2022 aikana on tavoitteena selvittää suoriteryhmä-/suoritekohtaisten hintojen kustannusvastaavuutta. Työajanseuranta on ELY-keskuksissa parantunut ja tullut luotettavammaksi, mutta edelleen voi olla tilanteita, että kaikkia kustannuksia ei ole kohdennettu suoritteille. Työajanseuranta ja kustannusten kohdentaminen on saatava ELY:issä kattavasti kuntoon. Hintoja ei voi

nostaa ennen laajempaa selvitystä. Tällä hetkellä kustannusvastaavuus on jo nyt kokonaistasolla yli 100 %.

Sataman jätehuoltosuunnitelman maksun vaikutus Ylva-järjestelmään

Hämeen ELY-keskus ja KEHA-keskus kiinnittivät huomiota merenkulun ympäristönsuojelulain mukaisen sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä perittävän maksun muotoiluun, joka olisi alkuperäisen maksuehdotuksen mukaan edellyttänyt muutosten tekemistä laskutusjärjestelmään. Lausuntopalaute otettiin huomioon maksun muotoilussa.

Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksen maksu

Ruokaviraston lausunnossa paljoksuttiin eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan uusintatarkastuksen 150 euron maksua. Ruokavirasto esitti maksun porrastamista tai suoritekohtaista maksua. Koska tarkempaa esitystä maksujen määrästä ei ole esitetty, tyydyttiin käyttämään ministeriön esittämää 150 euron maksua. Maksun määrää voidaan tarkistaa, kun maksukäytännöstä kertyy kokemusta.

Asetusmuistiota on täydennetty ottaen huomion saatu lausuntopalaute.

Ehdotettua asetusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä aiempaan asetukseen verrattujen muutosten vähäisyyden vuoksi. Asetus vastaa sisällöltään pääosin aiemmin voimassa ollutta asetusta. Vähäisiä muutoksia on tehty asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2022 ja on voimassa 31.12.2022 asti. Asetuksen voimaan tullessa vireillä olevassa asiassa suoritteesta perittäisiin maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ennen asetuksen voimaantuloa voitaisiin ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.